

Kes on Monika ristiema?

Nimed ka lihtsaile rõhkkondadele!

Pikka aega oli kombeks nimesid panna vaid orkaanidele-taifuunidele, mis valdavalt tegutsesid troopilistel laiustel. 1954. aastal aga hakkas Saksa naissünoptik Karla Wege (mõnel maal on Karlad naised!) panema ka täiesti tavalistele madal- ja kõrgrõhkkondadele nimesid. Alguses said enam pahandust tekitavad tsüklonid naiste nimesid, rahulikumad antitsüklonid aga meeste nimesid.

Pärast feministide sekkumist otsustati, et ühel aastal (nagu tänavu) on kõik tsüklonid naissoost ning antitsüklonid meessoost; järgmisel aastal aga vastupidi. Näiteks tõi äsja tugevat tuult ja laia lund siia poole Monika, päikest näitas viivuks Peter.

Raha eest ristiisaks ja ristiemaks

Ilmast ilma on vist kõikjal üle ilma ilmategijail rahaga kitsas. Kaheksa aastat tagasi tuli just seetõttu Berliini Vabaülikooli sünoptikul Thomas Dümmelil hiilgav idee hakata õhurõhkkondadele ristiisaksid (-emasid) leidma. Muidugi raha eest. Tsükloneid hinnati odavamateks (neid on Euroopas aastas keskmiselt 160, antitsükloneid 55). Tsükloni nime eest tuleb välja käia 199 eurot, kõrgrõhkkondade hind on saja võrra kõrgem. Äriidee oli hea ning raha muudkui kogunes.

Vaid üks näide. 2005. aasta jaanuarikuise uputuse, pimeduse ning metsalangetuse tõi meile tugev torm Erwin, nimetatud kellegi Erwin Kohli järgi; talle järgnes paari päeva pärast pea sama kõva tegija Gero (ristiisaks Gero Thieme).

Muide, äsjase 2010. detsembri lumetormi ristiema õiguse ostis endale keegi Monika Pfrengle-Sewing.

Kuidas nime osta? Umbes keskmise kuupalga eest saaksime kõik Euroopa kaardile – mõni pikemaks, mõni lühemaks ajaks. Kes soovib näha oma pandud nimega õhukeerist Euroopa kaardil, peab arvestama sellega, et järgmise aasta rõhkkonnad on “välja müüdud” ehk oma nime juba saanud. Eelpool nimetatud ülikooli meteoroloogianstituudis (aadressil <http://www.met.fu-berlin.de/wetterpate/>) alustatakse nimemüüki tavaliselt oktoobri alguses. Tuleb arvestada ka sellega, et 2011. aastal on “tegijad” meessoost, 2012. aastal aga jällegi naissoost!

Üldiselt on aga taoline nimepanek kaunis ohtlik tegevus – meenutagem vaid Austraalia meteoroloog Clement Wragge'i saatust. Kui saja aasta eest tekkis sealsel valitsusel raskusi ilmateenistuse rahastamisel, hakkasid riiki “ründama” ministrite nimedega tsüklonid. See oli suur viga – orkaanide ristiisa lasti föderaalteenistusest lahti.

Ain Kallis, EMHI arendusosakonna peaspetsialist, 511 8679

(14.12.2010)